

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Örigenus Tōn Eis Tas Theias Graphas Exēgētikōn Apanta Ta Ellēnisti Heuriskomena

Cui idem præfixit Origeniana, Tripartitum opus, quo Origenis narratur vita,
doctrina excutitur, scripta recensentur

Origenes

Rothomagi, 1668

XI. De loco, quo animas Sanctorum conquiescere docuit, disputatur:
nempe de coelo novo, & terra nova;

urn:nbn:de:hbz:466:1-25059

luta beatitudinis consummatione, quam nondum sancti in corporibus receperunt, potest explicari. Quid A
juvat autem recufanti opem ferre, cum hac neuitquam de causa, quam commemorat Ge-
nebrardus, sanctos existimet nondum perfecta frui letitia: Non enim est illis, ait ipse, perfecta
letitia, donec pro erroribus nostris dolent & lugent nostra peccata.

Cum ait autem Origenes Tom. II. in Matth. pag. 207. animas, postquam pro for-
dium & inquinamenti ratione, plus minusve fuerint expurgatae, tandem unum solare
lumen futuras, & inferioribus lucem suam prabituras: id sibi vult, supremum il-
las felicitatis apicem consecuturas, supra quem assurgere non licet: quem locum qua-
cunque tenuerint, aequali luce fulgere, & pari beatitudinis mensura frui necesse est. Verum
aliquibus ex hoc numero semper recidentibus ad pristina vitia, & è summo illo gradu la-
bentibus, obtusiori luce, & priore hac multum inferiori splendebunt. Similiter intelli- B
gendus est, cum ait futurum aliquando Deum omnia in omnibus, cumque supremum il-
lum finem ad quem omnia pervenient, rerumque universarum *ἀποκατάστασις* commemorat.
At cum Tomo 15. in Matth. p. 406. scribit in remunerandis hominibus, voluntatis dū-
taxat ipsorum ac studij rationem habere Deum, non temporis quod exercendis virtutibus
impenderunt, ac idcirco aequalibus praemiis donandos quicumque pro virili laborarunt;
id ita ex superioribus explicandum est, eandem iis tribuendam esse mercedem, salutem
nimirum: ac non eandem adhiberi purgationem, si diu illi in virtute, parum isti defuda-
runt, similibus licet in Deum studij elati vitam clauserint: sed diversis utrosque discipli-
nis, & emendationibus reparari, antequam in supremo beatitudinis culmine collocentur.
Itaque subjicit Origenes p. 407. *ἵνα πᾶσαι ψυχὴ κατὰ τὴν ἀξίαν αὐτῆς ἴσῃ τὸν ἀποκατασταθῆναι ἐν ἰσότητι* C
ἐν τῷ θεῷ ὡς ἐν τῷ ἀποκατασταθῆναι ἐν τῷ θεῷ ὡς ἐν τῷ ἀποκατασταθῆναι ἐν τῷ θεῷ ὡς ἐν τῷ ἀποκατασταθῆναι ἐν τῷ θεῷ
Plurimum ergo haec inter Origenis deliria, ac Ioviniani haeresim interest, qui virtu-
tes ac peccata esse aequalia, ac aequalem proinde mercedem & poenam fore arbitrabatur,

Aug. Epist. 19. ad Hieronym. Stoicos secutus qui de paritate peccatorum, ut ait Augustinus, *sepi ausi sunt disputare contra om-
nem sensum generis humani.*

XI. Emenfis illis ac peragratis spatiis, quae animas purgandi causa decurrere finxit
Origenes, quo eas subsistere loco ac conquietere ratus sit, videndum est. Novum qui-
dem caelum, ac terram novam felicitati & quieti post hanc vitam deputat, propter illud
Isaia 65. 17. *Ecce enim ego creo caelos novos, & terram novam; & non erunt in memoria priora, &* D
non ascendent super eos. quod representatur 2. Petr. 3. 13. & Apocal. 21. 1. Propter illud au-
tem Pauli 1. Cor. 7. 31. *Præteriti enim figura huius mundi, & istud Davidis Psalm. 101. 27. Caeli*
peribunt, in autem permanentes, & omnes sicut vestimentum veterascent; & hoc fortasse Isaia 51. 6.
Caeli sicut fumus liquefcent, & terra sicut vestimentum atteretur, eatenus novum caelum & novam
terram creatum iri docet, quatenus in fine rerum destruetur iste mundus, & in novam
terram, ac novum caelum reparabitur: Innovatio, inquit, caeli & terra, & transmutatio huius
mundi, & immutatio colorum huius sine dubio preparabitur, qui per illam viam, quam supra ostendimus,
iter agentes ad illam finem beatitudinis tendunt, cui etiam ipsi inimici subjiciendi dicuntur; in quo fine
omnia, & in omnibus dicitur esse Deus. Itaque Hieronymus Epist. 59. ad Avit. cap. 1. censuisse
Origenem queritur, futurum ut ex animis quibusdam hominum constet genus in uno aliquo E
mundis, quando juxta Esaiam caelum & terra nova fient.

Supra hoc etiam conspicabile caelum, terram novam ac caelum novum quandoque
collocat; & summi illius ac novi caeli ratione Firmamentum esse Inferos ait, quemadmo-
dum ratione Firmamenti Terra haec nostra, quam proprie Aridam appellandam censet,
Inferi sunt; Inferorum vero ratione caelum ipsa est; & quemadmodum discedentes ex
his terrenis sedibus animae pro suis meritis diversa apud Inferos obtinent loca, ita quae in
summo loco moriuntur, ablegari in Firmamentum, vel in terram, & varia ibi loca nancisci:
ac rursum quemadmodum migrantes ex Inferis animae, & ob recte gesta in terram re-
meantes, nasci dicuntur; ita varios animarum ortus in Firmamento, & supremo item
caelo contingere. Verba ipsa Origenis, quibus haec continetur doctrina, adducit Hiero- F
nymus capite 2, & 4. Epist. 59. ad Avit. è libro 4. *ἀπὸ ἀρχῆς.* Huius certe libri capite 21,
tradit Origenes Hierosolymam, sed & reliquas etiam terrae regiones, alias sibi cognomi-
nes in caelis habere, ibique Aegyptum, Babyloniam, Tyrum, & Sidonem reperiri; multa-
que de locis illis vaticinatos esse Prophetas, quae si quis ad terrena loca referat, valde eum
hallucinari. Plurima ibi in Sacris Voluminibus memorata recenset, quae allegorice inter-
pretanda, & ad ecclestia detorquenda arbitrat. Homilia 28. in Num. Iudaeam in caelo
suis distinctam montibus, suis civitatibus & vicis, suis etiam tribubus statuit: in eaque se-
dem positurum populum Dei, & verum Israël, Iesu duce, cuius imaginem gessit Iesus
alter filius Nave; unumquemque autem in hanc illamve tribum iri ablegatum pro meritis
ac virtutibus; neque solum pro meritis eorum qui dispensantur, sed & pro novissimi Adam, in quo om-

A *nes vivificandi dicuntur, contemplatione.* Ibidem collocat Ierusalem, & montem Sion, juxta Apostolum Gal. 4. 26. & Ebr. 12. 22. & Iohannem Apocal. 3. 12. & 21. 2. & Templum Dei; diesque ibidem festos celebratum iri putat, & quæcunque demum præcipiuntur in Lege, quam umbram continere dicit Apostolus futurorum bonorum. Eadem habet Homil. 23. in Iosue, eoque refert istud Iohann. 14. 2. *In domo Patris mei mansiones multe sunt, & super civitates illas cœlestes potestatem habiturum existimat servum illum frugi, qui commissam sibi pecuniam utiliter posuit.* Has ergo inter animarum sedes eam proportionem statuit, & similitudinem Origenes, ut cœlestium umbram esse & imaginem velit terram hanc, quæque in terris geruntur, juxta Apostolum Ebr. 8. 5. Memorabilis vero præ cæteris ille locus quem Homil. 5. in Psalm. 36. reperimus, ubi hoc explanans Psalm. 36. 34. *Et exaltabit te, ut hæreditate capias terram,* terram hanc esse vult dorsum ipsius Firmamenti; *Vnde,* inquit, *ego arbitror, quia sicut cæli ipsius, idest Firmamenti inferius solum Arida hæc in qua nos habitamus, terra ejus dicitur; ita & illius superioris, quod principaliter dicitur inferius solum, in quo habitatores illi cœlestes conversantur, & ut ita dicam, dorsum ipsum Firmamenti hujus, merito, ut dixi, Terra illius cæli esse dicitur, sed terra bona, terra sancta, terra multa, terra vivorum, terra flucis lac & mel.* Fulse totum doctrinæ suæ contextum explicat libr. 2. *ἑξ ἀρχῆς*, cap. 3. atque rerum omnium univèrsitatem, infernarum, terrenarum, cœlestium, & quæ supra cœlum sunt, generali nomine mundum ait appellari, quo cæteri mundi continentur; & quemadmodum Firmamentum terram hanc capacitæ suæ complectitur, ita spheram quamdam superiorem, quæ in Scripturis terra bona, & terra viventium nominatur, & micibus ac mansuetis promittitur, suo constringi cœlo, in quo sanctorum nomina descripta sunt; ex hoc autem cœlo, ex eaque terra, terræ ac cœli nominibus affecta fuisse Firmamentum & Aridam; aliudque esse cœlum & terram quæ initio à Deo creata sunt, ac Firmamentum quod die secundo conditum dicitur: mundum hunc autem superiorem, cum esse, unde missum se significat Christus dicens Iohann. 8. 23. *Ego non sum de hoc mundo,* corruptioni nequiquam ipsum esse obnoxium, nec oculis aspectabilem, sanctis autem & perfectis sedem hanc esse destinatam, & terram quidem mundi illius iis qui castigationibus & emendationibus fuerunt expurgati, aliis vero cœlum, qui dum in tertis agerent Dei mandatis obtemperarunt, sed ita tamen ut ab illa terra ad cœlum supremum transitus pateat. Consimilia sunt quæ habentur ejusdem libri cap. 8. & quæ capite postremo libri 3. ubi & illud adjicit, rerum distarum cœlestium, quæ inferiorum harumce typum gerunt, formam Moyse in monte fuisse monstratam; ad ejusque exemplum Tabernaculi & sacrificiorum instrumenta ipsum comparasse, secundum præceptum illud Dei Exod. 25. 40. *Inspicite & fac secundum exemplar quod tibi in monte monstratum est.* Adjicit etiam in summo illo cœlo futurum illud quod æternum dicitur Evangelium, & Testamentum semper novum, quod nunquam veterasceat; in eaque priorum terra eruditum iri ab Angelis animas, quemadmodum & in commemoratis supra mansionibus, donec supremum adeptis cœlum sit Deus omnia in omnibus. Nec ab his abluat Homil. 1. in Genes. cum scribit cœlum illud supremum & incorporeum, quod Dei sedes est, primum à Deo conditum, deinde corporeum cœlum, hoc est Firmamentum: nam incorporeum appellat, ut supra ostendimus, quod propter eximiam tenuitatem sub sensu non cadit. Item capite ultimo libri 2. *ἑξ ἀρχῆς* postquam sanctos ex hac vita discedentes in quendam terræ hujus locum deventuros dixit, qui Paradisus appellatur, inde æreis mansionibus ac cœlestibus transgressis ad ea quæ non videntur, & quæ nomine duntaxat nobis cognita sunt, affirmat ascensuros. Hinc libro 7. in Epist. ad Rom. ea quæ oculis usurpantur, Aridam nimirum vel Firmamentum sperari verat, sed quæ in oculos non incurrunt, & æterna sunt, nempe cœlum: *Ima potius,* inquit, *cælos multo eminentiores & excellentiores quam est illud Firmamentum quod videri oculis potest, & terram mansuetis assignatam,* edicente Apostolo 2. Cor. 4. 18. *Non contemplantibus nobis quæ videntur, sed quæ non videntur: quæ enim videntur, temporalia sunt: quæ autem non videntur, æterna sunt.*

XII. Ad Paradisum quod attinet, à summo illo & supremo cœlo cum Adamantius distinxit, & in certo aliquo terræ loco collocavit; cum terrestrem è contrario Paradisum, quem in terra situm fuisse certissimum est, allegorice exponens supra cœlum constituerit, ut ostendemus. Ac de priore manifestum est testimonium libr. 2. *ἑξ ἀρχῆς*, cap. 12. *Puto enim,* inquit, *quod sancti quique discedentes de hac vita permancant in loco aliquo in terra presito, quem Paradisum dicit Scriptura divina, velut in quodam eruditionis loco.* Atque hanc primam esse vult mansionem, in qua corpore exeuntes animæ terrenis fordibus expurgantur; quam & idem esse vult ac sinum Abrahæ. *Sed & illam figuram,* inquit Homil. 26. in Num. esse diximus *excusandi de Ægypto, cum reliquit anima mundi hujus tenebras, ac natura corporeæ cæcitatem & transfertur ad aliud sæculum, quod vel sinus Abrahæ, ut in Lev. 17. 10. vel Paradisus ut in Latrone qui de cruce credidit, indicatur.* Aliquibus etiam Paradisum differentiis discriminat Homil. 3. in Ezech. ut alter sit Paradisus, alter deliciarum Paradisus. Atque hunc deliciarum Paradisum, cum